

Ikt. sz.: EUB-41/8-7/2021.

EUB-4/2021. sz. ülés
(EUB-62/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2021. március 22-én, hétfőn, 10 óra 19 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - A Közös Agrárpolitika jövője	
<i>a) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP-stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről [COM(2018) 392; 2018/0216 (COD)]</i>	
<i>b) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről [COM(2018) 393; 2018/0217 (COD)]</i>	
<i>c) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendelet, a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU rendelet, az ízesített borászati termékek meghatározásáról, megnevezéséről, kisereléséről, jelöléséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról szóló 251/2014/EU rendelet, az Unió legkülső régiói részére egyedi mezőgazdasági intézkedések megállapításáról szóló 228/2013/EU rendelet és az egyedi mezőgazdasági intézkedéseknek a kisebb égei-tengeri szigetek javára történő megállapításáról szóló 229/2013/EU rendelet módosításáról [COM(2018) 394; 2018/0218 (COD)]</i>	5
<i>Juhász Anikó expozéja</i>	6
<i>Hozzászólások</i>	10
<i>Juhász Anikó válaszai</i>	11
<i>További kérdések, felvetések</i>	13
<i>Juhász Anikó reflexiója</i>	14
Tájékoztató az EU taxonómiai rendeletet kiegészítő, az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás technikai vizsgálati kritériumait szabályozó felhatalmazáson alapuló európai bizottsági rendelettervezetről	15
<i>Steiner Attila tájékoztatója</i>	16
<i>Kérdések, vélemények</i>	18
<i>Steiner Attila reflexiója</i>	21
Az ülés berekesztése	24

Napirendi javaslat

1. EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - A Közös Agrárpolitika jövője
 - a) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP-stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről [COM(2018) 392; 2018/0216 (COD)]
 - b) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről [COM(2018) 393; 2018/0217 (COD)]
 - c) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendelet, a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU rendelet, az ízesített borászati termékek meghatározásáról, megnevezéséről, kisereléséről, jelöléséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról szóló 251/2014/EU rendelet, az Unió legkülső régiói részére egyedi mezőgazdasági intézkedések megállapításáról szóló 228/2013/EU rendelet és az egyedi mezőgazdasági intézkedéseknek a kisebb égei-tengeri szigetek javára történő megállapításáról szóló 229/2013/EU rendelet módosításáról [COM(2018) 394; 2018/0218 (COD)]
Előterjesztő: Juhász Anikó, az Agrárminisztérium helyettes államtitkára

2. Tájékoztató az EU taxonómiai rendeletet kiegészítő, az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás technikai vizsgálati kritériumait szabályozó felhatalmazáson alapuló európai bizottsági rendelettervezetről
Előterjesztő:
Steiner Attila, az Innovációs és Technológiai Minisztérium államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke

Balczó Zoltán (Jobbik), a bizottság alelnöke
Csöbör Katalin (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)
Bana Tibor (független)
Dr. Szél Bernadett (független)

Helyettesítési megbízást adott

Tessely Zoltán (Fidesz) dr. Hörcsik Richárdnak (Fidesz)
Dr. Tilki Attila (Fidesz) Csöbör Katalinnak (Fidesz)
Juhász Hajnalka (KDNP) Riz Gábornak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyílas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Juhász Anikó helyettes államtitkár (Agrárminisztérium)
Steiner Attila államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 19 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, hölgyeim és uraim! Az Európai ügyek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm képviselőtársaimat, köszöntöm az Országgyűlés munkatársait és a napirendi pont előadóját.

Első teendőnk a határozatképeség megállapítása. Az aláírt jelenléti ív alapján a helyettesítésekkel együtt a bizottságunk határozatképes.

Képviselőtársaim a törvényi előírásnak megfelelően az elmúlt hétvégén megkapták a mai napi ülés napirendipont-javaslataimat. Két napirendi pontot szeretnék megtárgyalni. Az első egyeztetési eljárás a közös agrárpolitika jövőjéről, egy tájékoztatót hallgatunk meg az aktuális helyzetről. A napirendi pont előterjesztője Juhász Anikó, az Agrárminisztérium agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkára, akit ezúttal szeretettel köszöntünk bizottságunkban. A második: „Tájékoztató az EU taxonómiai rendeletet kiegészítő, az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás technikai vizsgálati kritériumait szabályozó felhatalmazáson alapuló európai bizottsági rendelettervezetről”. Ennek a napirendi pontnak az előterjesztője pedig Steiner Attila, az Innovációs és Technológiai Minisztérium körforgásos gazdaság fejlesztéséért, energia- és klímapolitikáért felelős államtitkára.

Kérdezem képviselőtársaimat, van-e valakinek esetleges kérdése a napirendi pontokkal kapcsolatban. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem látok ilyet. Szavazásra teszem fel. Ki az, aki támogatja a napirendi pontok megtárgyalását. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. A jegyzőkönyv számára is megemlítem, hogy bizottságunk egyhangúlag elfogadta.

Engedjék meg, hogy képviselőtársaimat tájékoztassam: a mai bizottsági ülésünkre vonatkozóan előzetesen írásban jelezte távolmaradását Tessely Zoltán alelnök úr, Tiba István, Tilki Attila és Juhász Hajnalka bizottsági tagok.

EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - A Közös Agrárpolitika jövője

a) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP-stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről [COM(2018) 392; 2018/0216 (COD)]

b) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről [COM(2018) 393; 2018/0217 (COD)]

c) Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendelet, a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU rendelet, az ízesített borászati termékek meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről, jelöléséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról szóló 251/2014/EU rendelet, az Unió legkülső régiói részére egyedi

mezőgazdasági intézkedések megállapításáról szóló 228/2013/EU rendelet és az egyedi mezőgazdasági intézkedéseknek a kisebb égei-tengeri szigetek javára történő megállapításáról szóló 229/2013/EU rendelet módosításáról [COM(2018) 394; 2018/0218 (COD)]

Tisztelt Bizottság! Hozzákezdünk az első napirendi pont megtárgyalásához: egyeztetési eljárás a közös agrárpolitika jövőjéről. Ahogy említettem, egy tájékoztatót hallgatunk meg az aktuális helyzetről Juhász Anikó államtitkár asszonytól.

Tisztelt Bizottság! A közös agrárpolitika jövőjéről az elmúlt években több alkalommal is hallgattunk meg itt a bizottságban tájékoztatót, legutóbb 2020. október 26-án tűztük napirendre a kérdéskört, akkor került sor az országgyűlési állásfoglalás kialakítására. A közös agrárpolitika jövőjéről azóta megkezdődtek az úgynevezett háromoldalú egyeztetések. A tavalyi évben elért eredményeket tekintve véleményem szerint bízhatunk abban, hogy az előző hétéves ciklushoz hasonlóan a következő hét évben is növekedni fog a magyar agrárium teljesítménye.

Még egyszer tehát köszöntöm Juhász Anikó helyettes államtitkár asszonyt. Kérem, hogy foglalja össze a legújabb fejleményeket a KAP jövőjét illetően, és hogy egyáltalán mire számíthatnak a magyar gazdák. Átadom a szót államtitkár asszonynak, majd utána megnyitom a vitát, összegyűjtjük a véleményeket, a kérdéseket, és ha szükséges, akkor visszaadom a szót államtitkár asszonynak. Tessék parancsolni!

Juhász Anikó expozéja

JUHÁSZ ANIKÓ helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. A tavalyi hasonló meghallgatáshoz képest akkor már a tanácsi álláspont, tehát a tagállamok álláspontja megvolt az általános megközelítésben, és 26-ára már megszületett az Európai Parlament álláspontja is, és ezután indult el az a trilógus, aminek most remélhetőleg ennek a félévnek a végén végére érünk.

Fontos, hogy közben megszületett a hétéves költségvetési megállapodás, és ennek következményeként, amitől még októberben lehetett tartani, hogy esetleg '21-22-ben egy eddig nem láthatott módon kellene a támogatásokat kifizetnünk, ettől megóvott minket a decemberi megállapodás. Ez azt jelenti, hogy 2021-22-ben átmeneti éveink vannak. Egészen röviden ez azt jelenti, hogy a 2014-20-as szabályok szerint költjük az új költségvetési időszak forrását.

Ennek az új költségvetési időszaknak a közös agrárpolitikára nézve a keretszámairól azt kell tudnunk, hogy a közös agrárpolitikának két nagy pillére van: az első pillér a közvetlen területalapú támogatások és a piaci támogatások, a kettes pillér más néven a vidékfejlesztési források vagy vidékfejlesztési támogatások.

Az egyes pillér esetében ez a költségvetési megállapodás néhány százalékos csökkenést jelent. Ez azt jelenti, hogy területhektár alapon gyakorlatilag alig érzékelhető mértékben csökkennek a támogatások. Ez néhány ezer forint árfolyamhatással gyakorlatilag el is tűnhet.

A kettes pillér esetében az uniós forrás egy viszonylag nagyobb csökkenést mutatott, 12,5 százalék, 12 százalék vagy 24 százalék, attól függően, hogy '18-as vagy folyóáron számoljuk. Ezért volt fontos a kormányznak az a döntése, hogy a társfinanszírozást a jelenlegi 17,5 százalékról 80 százalékra emelte, ami főként ennek a kettes pillérnek, tehát a vidékfejlesztési forrásnak a nemzeti kiegészítése révén tüntette el, sőt, gyakorlatilag több pénz áll rendelkezésre, mint a '14-20-as időszakban. Ez annyit jelent, hogy a következő két évben, az átmeneti években közel 1500 milliárd forint áll a vidékfejlesztés rendelkezésére, ami megközelítőleg nagyságrendileg annyi, mint az előző hét évben rendelkezésre álló forrás.

Ennyit szerettem volna összefüggően mondani az MFF, tehát a pénzügyi, a költségvetési keretekről.

Az októberi megbeszélésünkön szerintem a tanácsi álláspont főbb elemeit megvitattuk. Azért egy kis emlékeztetőként annyit szeretnék elmondani, hogy ami számunkra fontos volt, azt ezen az utolsó néhány napon sikerült elérni, és ezért a tanácsi álláspont, tehát a tagállamok álláspontja mellett ki tudunk tartani, abszolút támogattuk azt.

Az október 23-ai európai parlamenti álláspont, ami a trilógus másik fele, már nem ennyire egyértelmű. Több ponton is kemény tárgyalásokon vagyunk túl, és még nézünk elébe, és viszonylag távol állnak egymástól az álláspontok még mindig. Az egyik fontos eleme az Európai Parlament álláspontjának, hogy sokkal részletesebben fogalmaz meg javaslatokat, nagyon sok területen az egyébként tagállami hatáskörbe tartozó mozgásteret szűkítve. Ezzel a tervezésünket, a tagállami tervezésünket, ami már azért évek óta zajlik, sok helyen zárójelbe teszi és nehezebbé teszi. Ugyanakkor azokat a végrehajtási kockázatokat, amelyeket mindenképpen szeretnénk csökkenteni, az álláspont szintén helyzetbe teszi, aminek nyilván az ember nagyon örül, hogy környezet- és klímavédelmi szempontból ambiciózus az Európai Parlament álláspontja, ugyanakkor ezt figyelembe kell venni, hogy a tanácsi álláspont is egy nehéz tárgyalás és kompromisszum következménye. Tehát ami ennél ambiciózusabb, az mindenképpen valamilyen formában a versenyképesség és jövedelmezőség rovására megy, vagy legalábbis áldozatokkal jár a termelők részéről.

Az utolsó pont, ami az európai parlamenti álláspontban számunkra nehéz, az pedig az, hogy olyan elemekben is állást foglalt, ami az MFF-megállapodás. Itt a miniszterelnökök állapodtak meg. Főként egy ilyen pont van, a capping, azaz a támogatásvonások plafonja.

A trilógusokról. Mi történt eddig? 2020 novembere óta zajlanak a trilógusok. Egy területen érezzük úgy, hogy sikerült valós eredményt és előrehaladást elérni, tehát közeledtek az álláspontok, egyébként ez egy nagyon fontos terület, ez az úgynevezett új teljesítési modell, ami a közös agrárpolitikának a végrehajtását határozza meg, meghatározza azt, hogy az adminisztratív szervek, illetve a termelők mennyire fogják nehezként érezni ezt a politikát. Itt sikerült nagyjából megállapodni abban, hogy hány évenként, milyen ellenőrzések, milyen indikátortípusok maradjanak meg.

Az összes többi területen, ami kérdésként fennmaradt, ott viszont még jelentős különbségek vannak. A fontosabbakat szeretném felsorolni.

Megjelent egy teljesen új elvárás, amit ez az új trilógus hozott be, ez a szociális kondicionalitás, nem utolsósorban a koronavírus munkavállalókra gyakorolt hatása miatt. Ez gyakorlatilag egy munkakörülményekkel, munkaügyi követelmények kondicionalitásba építésével foglalkozó javaslat. Önmagában a javaslat egy nagyon jó javaslat; a probléma vele, mint nagyon sok egyéb nagyon jó ötlettel, hogy nincs közös uniós szabályozása. Nemzeti szinten a munkaügyi követelmények rendkívül széttartóan szabályozottak, ezért egy ilyen kondicionalitás beépítése a közös agrárpolitikába vagy kettős büntetéshez, vagy viszonylag könnyen kizáráshoz vezethet. Ezért szeretnénk elérni, hogy ez a szociális kondicionalitás a szaktanácsadásba, tehát abba a pontba épüljön bele, ez a maximum kompromisszum, ameddig szeretnénk elmenni másik tíz tagállammal együtt, ahol a termelőket fel lehet készíteni arra, hogy megfeleljenek ezeknek a követelményeknek.

Egy másik vitatott pont az aktív gazda fogalma. Ennek azért politikai vonatkozásai vannak, hogy ki a valódi termelő, és kihez jutnak a támogatások. Itt sem az elvvel van a probléma, hogy azokhoz jussanak a támogatások, akik valóban gazdálkodók, hanem azzal van a problémánk, hogy ez a rendszer, amit felvázoltak, borzasztóan magas adminisztratívteher-növekedést jelentene úgy, hogy az előzetes ellenőrzések szerint viszonylag kisszámú úgynevezett „csalót” tud kiszűrni ez a rendszer. Tehát nincs arányban maga az intézkedés adminisztratív terhe a haszonnal.

Van egy újabb javaslat, ami egyébként akár még jó is lehet, a részleteket kell majd látni, ez az új belépő fogalma, hiszen a fiatal gazdálkodóknak van egy felső életkorhatára a rendeletben rögzítve, viszont a gazdaságátadás és a generációváltás egy olyan fontos probléma, hogy a mezőgazdaságba belépő új, de 40 év feletti termelőket sem feltétlenül probléma, hogyha támogatjuk.

Egy nagyon fontos, sarkalatos pont mind klíma- és környezetvédelmi szempontból, mind a jövedelembiztoság, tehát a területalapú támogatás szempontjából ez a zöldfeléptmény. A zöldfeléptménynek három fontos pillére van. Az első az új alaptámogatás. Jelen pillanatban a területalapú támogatásnak, a SAPS-nak és plusz a zöldítésnek nagyjából az összevonásával jönne létre a fenntarthatóságialap-támogatás vagy BISS. Ehhez kapcsolódna egy teljesen új intézkedés az egyes pillérben, agroökológiai alapprogramnak hívjuk mi, angol neve eco-scheme. Ez egy egyes pilléres agrár-környezetgazdálkodási program, hogyha a párhuzamokat keressük.

Itt nagyon fontos, hogy a zöldfeléptmény mértéke és az agroökológiai alapprogram mértéke a tanácsi álláspont szerint 20 százalék, az európai parlamenti álláspont szerint 30 százalék. A különbség minden, ami nevesített százalékkal lekötött összeg, az az alapterület alapú támogatást csökkenti, tehát azt a 70-80 ezer forintot, ami jelen pillanatban egy hektáronként általában minden termelőnek jár, és ami gyakorlatilag a termelőknek már a banki finanszírozásába, az integrátori szerződésekbe majdnem mindenhova be van építve. Tehát ez egy nagyon fontos cél, hogy ezt a 70-80 ezer forintot a gazdasági stabilitás miatt az agrárvállalkozóinknak meg kívánjuk őrizni. Ezért minden ilyen pluszkötelezettséget és fizetési kötelezettséget akkor tudunk támogatni, az agroökológiai alapprogramot is, ha minél több, akár a összes gazdálkodó számára elérhető, és a zöldkövetelmény növelése mellett a gazdasági stabilitásokat nem veszélyezteti.

Van egy egészen új ötlet a versenyképességet növelő célzott termelői vállalatoknál az Európai Parlamentnél. Az ötlet jó, megint ugyanezt a borítékot csökkenti, és kidolgozatlanok a részletei.

Fontos számunkra a degresszió és a capping. Ha magyarul akarok fogalmazni, akkor a capping a támogatások felső korlátjának az elvétele, a degresszió pedig ennek a sávós volta, tehát hogy hol kezdjük és hol érjük el a teljes elvonást. Mivel Magyarország az egyik legszigorúbb cappinget, tehát támogatáselvonási szabályt alkalmazza, ezért mi szeretnénk azt a talán még rugalmasságot megtartani, hogy ezt vihessük tovább. Egyelőre a tanácsi álláspont ezt lehetővé tette, a parlamenti álláspont nem feltétlenül. Biztos, hogy még itt előrébb kell haladnunk.

Van egy belső konvergenciapont, ez Magyarország számára nem érdekes, mert mi a SAPS típusú rendszerünket visszük tovább, és ennek itt most nincs jelentősége számunkra.

Van még egy pont, ahol Magyarországnak van egy kialakult gyakorlata, amit szeretne megőrizni, és a jelenlegi parlamenti álláspont ezt egyelőre nem teszi lehetővé, úgy tűnik. Nálunk a kistermelők egyszerűsített támogatása szolgálja a legkisebbek egyszerűsített támogatását 500 euróig felkerekítve. Az Európai Parlament álláspontja szerint a redisztributív támogatások rendszere kötelező lenne. Ez más elven működik. Itt az első néhány hektár után adnak egy magasabb támogatást mindenkinek, a nagy gazdáknak is. A SAPS-os, tehát a mi rendszerünkben ez egy viszonylag nehezen kiszámítható támogatáspolitikai rendszer, ezért mi szeretnénk ragaszkodni a kistermelők egyszerűsített támogatásához.

A fiatalgazda-támogatás, ahogy említettem, számunkra is nagyon fontos. Jelenleg körülbelül 1 százalékát fordítjuk rá az egyes közvetlen területalapú támogatásoknak. A tanácsi álláspont 2 százalékot megosztva a kettes pillére - ezt

abszolút el tudjuk fogadni. A parlamenti álláspont 4 százalék. Megint úgy érezzük, hogy ez már erőteljesebben vág bele az alaptámogatási borítékba, és jelen pillanatban is közel 25 ezer forintot kapnak hektáronként a fiatal gazdáink. Ha ez az egyes pillérben kötelezően 4 százalék lenne, akkor ez gyakorlatilag négyszeres összeg lenne. Úgy érezzük, hogy ezzel viszont sokkal többet csökkennének az alaptámogatások.

Vidékfejlesztésnél a beavatkozásokhoz kötött fajlagos támogatási felső határokon vannak még nagyon messze egymástól az álláspontok. Ezeknek a következményeit jelen pillanatban nehezen látjuk. Annyit érzékelnek a tárgyaló kollegák, hogy ennek erős korlátozó hatása lesz a tervezésre.

A teljesítményindikátorok, az eredményindikátorok listája az, amiben még a Parlament és a Tanács álláspontja viszonylag messze van egymástól.

Ma és holnap fontos nap van a trilógusok életében. Március 22-23. miniszteri tanács, ahol a portugál elnökség csomagban szeretne elfogadtatni a Tanáccsal egy módosító javaslatot két nagy tématerületen: a közvetlen támogatások célzottabbá tételénél - az előbb felsoroltaknak körülbelül az első harmadáról beszélünk, aktív gazda, degresszió, capping, redisztributív támogatás, kistermelők, új belépők fogalma - és az új teljesítési modellről, amiről említettem, hogy ebben viszonylag jó előrehaladást ért el a trilógus. Tehát itt gondoljuk azt, hogy kisebb lesz a mai és a holnapi tanácsi vita.

Miért fontos ez a mai két nap? 26-án lesz szupertrilógus. A szupertrilógus az a pont, ahol mind a három rendeletet egyszerre tudja tárgyalni a Tanács, a Bizottság mint fél és az Európai Parlament. A portugál elnökség véleménye szerint, amennyiben ezen a szupertrilóguson nem sikerül jelentős előrehaladást elérni, akkor nagyon könnyen előfordulhat, hogy a portugál elnökségig, tehát májusig már nem köthetik meg a három rendelettel kapcsolatban a megállapodást, és ez pedig elég komoly csúszást jelentene abban az időrendben, amit elmondanék még gyorsan.

Tehát most tartunk itt, március 22-23. 26-án, ha sikerülne első félévben megkötni a háromoldalú tárgyalásokon a három rendeletervezettel a megállapodást, akkor a második félévben nagyon komoly feladat áll még előttünk, az uniós végrehajtási rendeletek. Itt különösen igaz az, hogy az ördög a részletekben rejlik. Az előző periódusban sem az alaprendeletekkel volt a problémánk, hanem a végrehajtási rendeletek fordítottak majdhogynem a visszájára sok mindent. Tehát itt az uniós végrehajtási rendeletek még nagyon fontos jogalkotási szakasz, és utána ebben a második félévben nekünk közben párhuzamosan már be kell adnunk a KAP stratégiai tervünket. Fontos változás az előző időszakhoz képest, hogy nemcsak a vidékfejlesztési programunkat tervezzük, hanem az egyes pillért, ezt a kettőt együtt kell leadnunk a Bizottságnak, és ezt a kettőt együtt fogadja el az Európai Bizottság szabály szerint hat hónap alatt. De nagyon fontos itt is figyelembe venni, hogy van egy megállítási mechanizmus. Tehát amikor visszakérdeznek, akkor megáll az óra, és a hat hónap így viszonylag hosszú is lehet. De ha minden jól megy, akkor a 2021 második félévére leadott stratégiai tervünket 2022 első félévében elfogadja a Bizottság, és 2022 egy nagyon fontos év megint, hiszen a nemzeti jogszabályainkat, végrehajtási jogszabályainkat kell létrehozni, és az intézményrendszert fel kell készíteni a 2023. január 1-jei indulásra. A Magyar Államkincstár mint kifizető ügynökségnek, az informatikai rendszernek és az összes támogató intézménynek is fel kell készülnie a váltásra. És ha minden jól megy, akkor 2023. január 1-jén indul az új közös agrárpolitika. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár asszony beszámolóját. Most megnyitom a vitát. Akinek kérdése, véleménye van, most elmondhatja, megkérdezheti. *(Jelzésre:)* Az első Balczó alelnök úr, és őt követi Bana képviselő úr. Tessék parancsolni!

Hozzászólások

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Elnök úr, köszönöm a szót. Megköszönöm államtitkár asszony részletes tájékoztatását. Néhány kérdést szeretnék föltenni.

Ha jó táblázatot nézek, akkor a többéves pénzügyi keretben a közös agrárpolitikából Magyarországnak jutó forrás 10 milliárd 605 millió euró. A kérdésem az, hogy a Next Generation EU-ban van-e lehetőség még ezen túl az agrárterületre adott összegeket fordítani. Tehát ez az első kérdésem.

A második a KAP pillérjeire vonatkozik. Amint hallottuk, a második pillér támogatási összege csökkent, amit Magyarország a nemzeti hozzájárulás növelésével kíván kompenzálni. Amikor arról beszélünk, hogy az agrárium mekkora összeggel vagy teljesítménnyel járul hozzá a nemzetgazdasághoz, ott nyilván jelentős szerepet játszanak a mezőgazdasági nagyüzemek részben alapanyaggyártásban, tehát nem feldolgozott módon. Ezt nem akarom lebecsülni, de a második pillér az, ami a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást biztosítja, a vidéki gazdaságok és közösségek kiegyensúlyozott területfejlesztését valósítja meg, munkahelyek létrehozását és fenntartását is beleértve. Tehát a vidék népességmegtartó erejének - most így mondom - visszaszerzése szempontjából a második pillér nagyon fontos. Régebben létezett olyan lehetőség, hogy közvetlenül az első és a második pillér között bizonyos százalékban volt átcsoportosításra lehetőség. Van-e ez, és ezzel kíván-e élni a kormányzat azon felül, ahogy ön mondta, hogy a nemzeti hozzájárulást növelni szándékozik?

A záró kérdésem a cappingre és a degresszióra vonatkozik. Ez egy ideig ajánlott volt az Európai Unió által. Most kérdezem, változatlanul ajánlott-e, vagy kötelező, és Magyarország esetében, ha ezt meg tudná mondani, hogy jelenleg vagy a tervek szerint mekkora a felső határ, tehát a capping, és esetleg néhány adatot erről a sávról, hogy a területalaphoz képest hogyan alakulnának ezek a degressziós százalékok. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Bana képviselőtársunk. Tessék parancsolni!

BANA TIBOR (független): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszony! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Én is köszönöm szépen az előterjesztését. A nagyobb kitekintésű kérdések után nekem csak egyetlen konkrét kérdésem lenne, hiszen számtalan fontos szakmai részletről hallhattunk. Ez pedig a CMO-rendelet kapcsán ez a bizonyos földrajzi eredet megjelölés. Ezzel kapcsolatban olvashattuk a háttéranyagban, hogy nézetkülönbségek vannak. Erről szeretném kérni, helyettes államtitkár asszony, hogy néhány mondatot mondjon nekünk a bizottság tagjainak és a vendégeknek, hogy pontosan mi is itt a helyzet, és magyar részről mi az álláspont, tehát ennek a pontos tárgya. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, van-e még kérdés. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem látok ilyet.

Tisztelt Államtitkár Asszony! Miniszter úr a napokban válságállónak nevezte a magyar agrárszektort, aminek a gazdasági teljesítménye a koronavírus-járvány ellenére is növekedni tudott az elmúlt években. Ez egy tisztességes teljesítmény, úgy vélem. Kérdezem államtitkár asszonyt, hogy milyen ösztönzőket alkalmaz a kormány, miként támogatja a mezőgazdasági ágazat szereplőit, különös tekintettel, ahogy ön is fontosnak tartotta, a kisvállalkozókat, a kis- és közepes vállalkozásokat.

Egy másik rövid kérdésem. Portugál elnökség van, és a portugál elnökség nemrégén kifejezte azon szándékát, hogy mindenképpen egyfajta áttörést szeretne elérni a tárgyalásokban. Kérdezem államtitkár asszonyt, hogy hogyan járulhat ehhez hozzá a március végére tervezett „szuper” trilógus. Köszönöm szépen. Visszaadom a szót államtitkár asszonynak. Tessék parancsolni!

Juhász Anikó válaszai

JUHÁSZ ANIKÓ helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Legjobb tudásom szerint igyekszem válaszolni.

Tehát a Next Gen EU forrásai közül egy bizonyos rész dedikáltan beépül a költségvetésbe. Pontos számot szeretnék mondani: 303 millió euró, az gyakorlatilag a vidékfejlesztési program részévé válik. Tehát külön kell programozni, de ez egy technikai programozás. Gazdálkodói, pályázói oldalról valószínűleg nem fog látszani, hogy ez a pluszforrás érkezett. Ez a pluszforrás azért fontos, mert egyébként ez csökkentette azt a csökkenést, ami egyébként bekövetkezett volna.

Egyéb források, amelyek hasonló célra rendelkezésre állnak, és külön programozottak, ott a mezőgazdaság adott. Tehát a Helyreállítási Alapban, régi nevén RRF-ben, magyarul, HET-ben, ahol tématerületnél a mezőgazdaság figyelembe vehető, ott igyekeztünk belobbizni azokat a projekteket, amiket úgy éreztünk, hogy ebből a forrásból érdemes finanszírozni. Itt egyelőre egy nagyobb csomag van, mezőgazdasági csomag, a három digitalizációs komponensben állítottunk össze egy olyan projektcsomagot, ami a mezőgazdaság és az élelmiszerlánc közigazgatásának és termelői adatszolgáltatásának a digitalizációját segítené elő, pontosan azért, hogy egy, a jelenlegihez hasonló, a személyes jelenlétet nem lehetővé tevő időszakban is mindenki a lehető legkönnyebben hozzájusson minden információhoz, minden támogatáshoz. De ez még a bizottsági tárgyalás alatt áll, úgyhogy erről nem tudok biztosat mondani, hogy meg fog-e valósulni.

Ami a vidékfejlesztési programban 303 millió euró beépül, az biztos, hogy megvalósul, és olyan intézkedésre fogjuk tervezni, ami egyébként a Next Generation EU-nak, tehát a helyreállításnak a céljaival megegyezik. Vidékfejlesztési vonalon ezt viszonylag egyszerű, ezért a belső arányokat is tudjuk tartani, hiszen itt a Bizottság előírta azt, hogy mennyit kell klíma-, környezetvédelemre és mennyit bizonyos egyéb célokra fordítani.

Az egyes és kettes pillérnél az átcsoportosítás lehetőségéről érdeklődött az új időszakban, gondolom. A jelenleginél magasabb, 25 százalékos átcsoportosítás lehetséges, de csak az uniós forrásból. Magyarország a tervek szerint azzal kíván élni, hogy a kettes pillérből az uniós források 25 százalékát szeretné az egyes pillérbe átcsoportosítani, ezzel ellentételezve azt a néhány százalékos csökkenést, ami az egyes pillérben egyébként megvalósulna. Tehát még egyszer mondom, ezt a „versenyképesség és jövedelem” gazdasági stabilitást biztosító egyes pilléres alaptámogatási összeget szeretnék ezzel fenntartani, de erre is csak azért van lehetőség, mert a 80 százalékos társfinanszírozás miatt így nem csökken, sőt növekszik a vidékfejlesztési források összege. Tehát ezt a 25 százalékos átcsoportosítást a kettesből az egyesbe nem tudtuk volna megtenni, ha 17,5 százalékon marad a társfinanszírozás.

A cappingnél és a degressziónál, ahogy említettem, ez egy olyan pont, ahol a Tanács és az Európai Parlament álláspontja még nagyon távol áll egymástól. Amennyiben tanácsi állásponthoz közelebbi lesz a megállapodás, akkor nagyjából és egészében a jelenlegi status quónak megfelelő tervet készítettünk elő, de nyilván erről azért kormánydöntésre van szükség, és ha a tanácsi állásponthoz van közelebb a megállapodás, akkor erre technikailag lehetőségünk is lesz. Ha az Európai Parlament

álláspontjához lesz közelebb a megállapodás, akkor az egy jelentősebb forráselvonást fog eredményezni, ha csak a kormány nem dönt úgy, hogy a munkabér-kompenzációt engedélyezi a capping esetében.

Tehát legalább öt-hat forgatókönyvünk van kiszámolva az összes lehetséges számmal. A kormányzati álláspont, a miniszterelnöki álláspont, amit mi kaptunk, és a miniszteri álláspont az, hogy a jelenlegi kialakult és stabil üzemszerkezetnek megfelelően egy status quót próbáljunk elérni az új KAP stratégiai tervünkkel, úgyhogy ez most már tényleg a trilóguson múlik, hogy melyik forgatókönyvvel tudjuk ezt megvalósítani.

Ha az EP-hez lesz közelebb ez az álláspont, akkor ez viszonylag eltávolodik a status quótól. Ha munkabér-kompenzációt kell alkalmazni, akkor kisebb lesz a capping összege, ha viszont nem alkalmazunk munkabér-kompenzációt, akkor meg sokkal lejjebb megy ez a hektárszám, aminél a cappingnek már jelentősége van. Úgyhogy ez akkor egy nagy tervezési dilemma lesz. De én azért reménykedem benne, hogy ebben a kérdésben a Tanácshoz lesz közelebbi a kompromisszumos megállapodás.

A CMO-rendelettel kapcsolatban: ez az egyes pillérnek a másik lába, a piaci intézkedések, ez a kistestvér, bár bizonyos szempontból egy nagyon fontos kistestvér. Itt az új rendelet, aminek a neve egyébként átmeneti megoldások rendelete, tehát nem tükrözi azt, hogy itt a piaci intézkedésekről van szó, de alapvetően ez a harmadik rendelet, amit tárgyalunk. Itt a tanácsi kompromisszum és a rendelet szövege tekintetében új ágazatot lehet fölvenni a termeléshez kötött támogatások esetében és a piaci intézkedések esetében. Tehát a burgonyaágazat is támogatást kaphatna, magasabb összegeket lehetne fordítani a méhészeti intézkedésekre. Próbálom fejből elmondani azokat, sajnos nincsenek a papíromban, hogy milyen különbségek vannak a jelenlegi intézkedésekhez képest.

A földrajzi árujelzőkkel kapcsolatban, alapvetően a rendelettel kapcsolatban az én kollegáim nem jeleztek nagy problémát. Itt a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos ügyek általában a kereskedelmi megállapodások kapcsán szoktak felmerülni, tehát, hogy a földrajzi árujelzős termékeket mennyiért tudja az Európai Unió megvédeni a külföldön. Igazából azt gondolom, hogy egyébként ez a rendelet az, csak így egymás között, ahol a kompromisszum kevésbé fájdalmas. Tehát ha valahol egyszerűbb változtatni, és érdemesebb közelíteni az Európai Parlament álláspontja felé, akkor valószínűleg ez a harmadik rendelet, a piaci rendelet lesz az.

A portugál elnökséggel kapcsolatban: nyilván minden elnökségnek az az ambíciója, hogy valamit lezárjon, hiszen azt gondolom, hogy szakmailag meg politikailag is ez a legjobban kommunikálható eredmény. A portugál elnökségnek azért számunkra is van jelentősége, ugyanis ha ők nem zárják le az első félévben, akkor, amit elmondtam, az ütemezés, és ami épphogy csak végig ér 2023 januárjáig, az indulásig, ha ez májusban nem záródik le, és akár hónapokat vagy fél éveket csúszunk, akkor nagyon kevés idő marad az uniós végrehajtási rendeletekre, a hazai végrehajtási rendeletekre, az intézményrendszerre, tehát akkor nagyon be leszünk szorulva, hogy zökkenőmentesen induljon a '23-as támogatási időszak. Tehát ilyen szempontból a portugál elnökség sikere nemcsak a portugáloké, hanem a KAP végrehajthatóságáé is.

És akkor még egy kérdés volt az ágazat válságállósága és a kkv-k támogatása szempontjából. A koronavírus-válság első hulláma idején több intézkedési javaslatunkat is jóváhagyta a kormány. Az első volt egy 25 milliárdos támogatási csomag, ahol 11 rendeletben 9 ágazatnak nyújtottunk átmeneti segítséget. A számok, ezek a támogatások nyár folyamán igénylésre és ősz folyamán kifizetésre is kerültek, és mi úgy gondoljuk, hogy hozzájárultak ahhoz, hogy a 2020-as évben a mezőgazdasági termelésben és az élelmiszer-gazdaságban sem volt visszaesés, sőt bizonyos

ágazatokban, bizonyos területeken, például export területén még növekedést is tudunk elérni.

A másik ilyen intézkedéscsomag, amit a kormány elfogadott tőlünk, ez pedig a hitelezéssel volt kapcsolatos. Az Agrárminisztériumnak van egy kamattámogatott Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel-programja, ami egyébként is egy nagyon kedvező a termelők számára bármilyen célra. Tehát a folyószámlahitel bármilyen célra igénybe vehető konstrukció. Itt két dolgot tettünk hozzá nemzeti támogatásból. Egyrészt nullára csökkentettük a teljes költségét, tehát mind a kamata, mind a kezelési költségek nullások voltak, illetve megemeltük a keretösszeget 200 millió forintra. Úgy éreztük, hogy ez egy olyan keret, amivel egy átmeneti nehézséggel küzdő gazdaság, gondoljunk itt a szezonális termelőkre, például a vágottvirágosokra, át tudnak vészelni egy ilyen időszakot.

Ez a támogatási program nagyon sikeres volt, annyira sikeres volt, hogy a nemzeti forrásunk erre elfogyott, úgyhogy december végével visszatérünk. A megemelt összeg megmarad, tehát ameddig lehet igénybe venni, de az alap kamattámogatásra tudunk visszatérni. Én úgy gondolom, hogy ennek egyfajta folytatása vagy ikertestvére a gyorskölcsönprogram, ami most kerül kidolgozásra, és itt a közvetlen mezőgazdasági termelők nem, de reméljük, hogy a mezőgazdasághoz kapcsolódó ágazatok igénybe tudják venni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szél Bernadett képviselőtársam kért szót.

További kérdések, felvetések

DR. SZÉL BERNADETT (független): Nagyon szépen köszönöm a beszámolót államtitkár asszonymnak. Egy kérdésem lenne, mert ez egy alkalom lett volna arra, hogy egész Európa egy irányba mozduljon az ökológia felé. Most nincs bent EP-képviselő, ha jól látom, a Fidesz oldaláról. Igazából őket gondoltam volna megkérdezni arról, hogy volt egy nagyon fontos módosító javaslat kint az EP-ben, ami az ökológia támogatását jelentette volna. Az ellenzék részéről ezt mind megszavazták, a Fidesz részéről viszont ez nem kapott támogatást. Nem tudom, hogy államtitkár asszony tud-e erről egy felvilágosítást adni.

Én érzékelttem az ön által elmondottakból, hogy ön túl ambiciózusnak találja a Parlament állásfoglalását. Én még azt is keveslem, tekintve, hogy a klímaválság korában vagyunk, és meggyőződésem, hogy Magyarország számára nagyon komoly versenylőnyt tudna jelenteni az, ha a tiszta termelés irányába mennénk el a mezőgazdaság tekintetében is, és a források arra tudnának érkezni. De megköszönöm, ha erről felvilágosítást tud adni, hogy mi lett a sorsa végül ennek a szavazásnak.

ELNÖK: Következik még Balczó alelnök úr. Tessék parancsolni!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a lehetőséget egy kiegészítő kérdésre. A '21-27-es költségvetésnél a tervezésnél még a legelső variációnál a következőt olvastam, és idézem: „Lehetőség lesz arra is, hogy a KAP-források akár 15 százalékát átcsoportosítsák a közvetlen kifizetések és a vidékfejlesztés között annak érdekében, hogy a prioritásaik és intézkedéseik finanszírozhatók legyenek.” Én rosszul értelmeztem, amikor arra gondoltam, hogy ez az átcsoportosítás egy irányban történik, arra van lehetőség, hogy a közvetlen kifizetésekből a vidékfejlesztésre csoportosítsunk, mert, ahogy most államtitkár asszony mondta, ebből nekem az derült ki, hogy ez egy oda-vissza lehetőség. Itt akkor lehet, hogy rosszul értelmeztem ezt az eredetit? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. És akkor most alkalma van ismételten államtitkár asszonynak válaszolni még a kérdésekre.

Juhász Anikó reflexiója

JUHÁSZ ANIKÓ helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. A miniszter úr a szívében is zöld, ezt minden hétfőn a miniszteri értekezleten tapasztaljuk. Tehát egyáltalán nem a zöldcélokkal és -ambíciókkal kapcsolatban fogalmaztam meg azokat az észrevételeket, amiket tettem, hanem a végrehajthatósággal kapcsolatban. Azt gondolom, hogy ez a KAP-reform óriási lépést tett előre abban az irányban, hogy ami most SAPS, tehát alapterület-alapú támogatás, amiért szintén kell egyébként zöldszabályokat betartani a kölcsönös megfeleltetés szabályrendszerén belül, de ebben volt, ha egyszerűen akarok fogalmazni, az az 50 ezer forint hektáronként. Van egy másik eleme a jelenlegi programnak, az úgynevezett zöldítés, ami, ha egyszerűen akarok fogalmazni, az a 25-30 ezer forint hektáronként. Jelen pillanatban ezt minden termelő betartja, mind a kettőt, tehát megkapja.

Az új reform azt mondja, hogy az alaptámogatásért kell a zöldítés intézkedéseit is betartani, plusz még három, egyébként szakmailag nagyon fontos, de ilyen szempontból apróbb intézkedést. Tehát a KAP-reform gyakorlatilag internalizálta a zöldintézkedéseket az alaptámogatásba, én azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos lépés, és a zöldintézkedések helyett behozott egy új intézkedést, ami, ha egyszerűen akarjuk fogalmazni, az egyes pilléres AKG, tehát olyan agrár-környezetgazdálkodási intézkedések, amelyek évente is értelmezhetőek, tehát belépek-kilépek. Az AKG-ban több évre vállalom egy programot, ezért sok előírást nem tudunk áthozni, mert csak többéves vállalással van értelme, itt viszont sajnos az alaprendeletben hoztak egy olyan meghatározást, hogy a tagállam számára kötelező, de a termelő számára önkéntes, azaz úgynevezett eco-scheme, vagy, ahogy mi szeretnénk hívni, agroökológiai alaprogram.

Ez mit jelent? Ez azt jelenti, hogy a termelőket nem kényszeríthetem arra, hogy betartsák, viszont az egyes pilléres intézkedéseknél a közvetlen területalapú támogatásoknál borzasztóan fontos, hogy tudjam, hogy évente hány termelő hány forinttal jön be. Ha ezt én nem tudom előre meghatározni, akkor nem tudom betervezni; ha nem tudom betervezni, akkor az új teljesítményértékelési modell alapján ennek egy idő után szankciói vannak. Ezért az én személyes véleményem az, hogy ha az lett volna a döntés, hogy ez az új agroökológiai program vagy eco-scheme kötelező minden termelőnek, az nagyon fájt volna, áldozatokat hozott volna a versenyképesség oltárán, de nagyon jó lett volna a környezetnek és a klímának, de a végrehajtás szempontjából végrehajtható lett volna. Így, hogy a termelő számára önkéntes, a tagállam számára meg kötelező, borzasztó végrehajtási kockázatokkal futunk, és az nem jó a környezetnek. Ráadásul olyan, igazából programszerűen jobban kezelhető előírásokat kell beépítenünk, ami évente sokkal kevésbé hozza meg a hatását, tehát sokkal rövidebb előíráslistáról tudunk választani. Úgyhogy még egyszer mondom, hogy az eco-scheme-nél sem a céllal volt a probléma, csak szerintünk végrehajtás szempontjából ez egy nem egészen végiggondolt javaslat volt.

Egyébként ezt támasztja alá, hogy most már a végrehajtási modellben türelmi évek vannak, tehát '23-24 türelmi év, hiszen nem tervezhető előre, hogy a termelők hogy fognak dönteni egy teljesen új intézkedéssel kapcsolatban, és a következmények is későbbre tolódtak. Nem a környezeti elemek nem betartásának a következményei, hanem annak a következményei, ha én mint tagállam nem találtam el, hogy hány termelőt fog ez érdekelni.

Az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos javaslatnak is ez lett volna a lényege, hogy kötelezővé teszi azt az egyes pillérben, és ezzel egyébként ugyanaz a végrehajtási

kockázat van, mint az agroökológiai programnak. Egyébként az öko-gazdálkodás támogatása az agroökológiai programban a Bizottság szerint lehetőség.

Mi tervezés szempontjából, végrehajtás szempontjából sokkal jobbnak és egyébként eredményében is láthatóan jobbnak tartjuk azt, hogy mivel ez egy hosszú vállalás a termelő részéről, ezt a támogatást bent tartani a kettes pillérben, ahol képesek vagyunk hosszú vállalásokat kérni a termelőktől, és ahol kisebb végrehajtási kockázatot futunk, kifizetési kockázatot futunk, tervezési kockázatot futunk. Az, hogy ez egyébként bevált Magyarországon, látszik, hogy amikor megemelésre került a fajlagos összege az ökológiai gazdálkodás vidékfejlesztési programon belüli támogatásában, akkor jelentősen megnőtt Magyarországon, duplájára emelkedett az ökológiai gazdálkodásba bevont területek aránya. Mi ezt szeretnénk továbbvinni. Ugyanakkor úgy érezzük modellszámításaink, háttérszámításaink alapján, hogy önmagában már csak támogatási szint megemelésével nagyon nehéz lesz, a duplázást meg tudjuk tenni, de azzal nem fogjuk tudni elérni a 25 százalékot, hiszen még mindig csak tizenvalahány százalék a duplázás, ezért nagyon fontos, hogy az ökológiai gazdálkodást körülölelő fogyasztói és termelői egyéb programok is támogassák ezt a mozgalmat.

Nem tudom, hogy ez válaszolt-e az ön kérdésére. Tehát egyáltalán nem a célokkal, a kitűzésekkel kapcsolatban fogalmazunk meg kéréseket, csak a végrehajthatósággal kapcsolatban.

Balczó alelnök úr kérdése. Igen, jelen pillanatban és a jövőben is oda-vissza is érvényes az átcsoportosítás lehetősége. Jelen pillanatban oda-vissza is használjuk a cappinget, rakjuk ide, és utána rakunk vissza az egyes pillérbe. Az új időszakban, tekintettel a társfinanszírozás megemelt arányára, úgy érezzük, hogy elegendő, ha a kettes pillérből csoportosítunk át az egyes pillérbe. Tehát a jelenlegi terveink szerint Magyarország számára ez egy egyirányú átcsoportosítás lesz. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár asszonynak a beszámolóját és a kérdésekre adott válaszát. További jó munkát kívánok, hiszen az európai uniós politikáknak az egyik nagyon fontos eleme a közös agrárpolitika. Ez különösen a vidék Magyarországot is érinti. További jó munkát kívánunk! Köszönöm szépen.

Tájékoztató az EU taxonómiai rendeletet kiegészítő, az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás technikai vizsgálati kritériumait szabályozó felhatalmazáson alapuló európai bizottsági rendelettervezetről

Áttérünk a 2. napirendi pontunk tárgyalására: „Tájékoztató az EU taxonómiai rendeletet kiegészítő, az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás technikai vizsgálati kritériumait szabályozó felhatalmazáson alapuló európai bizottsági rendelettervezetről.” A napirendi pont előterjesztője tehát Steiner Attila, az Innovációs és Technológiai Minisztérium körforgásos gazdaságfejlesztésért, energia- és klímapolitikájáért felelős államtitkára.

Tisztelt Bizottság! Államtitkár urat mint bizottságunk tiszteletbeli tagját ebben az új minőségében először köszönhetem ülésünkön egy olyan témakörben, ami az uniós döntéshozatali eljárás egyik igazi sajátossága.

Az előbb trilógusról volt szó, most pedig komitológiáról, ami, úgy vélem, hogy nem gyakori, sőt, emlékeim szerint először foglalkozunk önálló napirendi pont keretében egy még el nem fogadott, delegált jogi aktussal.

Kérem, hogy ismertesse velünk a rendelettervezet háttérét, a kapcsolódó eljárásrendet és a főbb tartalmi kérdéseket. Átadom a szót államtitkár úrnak. Tessék parancsolni!

Steiner Attila tájékoztatója

STEINER ATTILA államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Én is nagy tisztelettel köszöntöm a kedves képviselő hölgyeket és urakat a mostani új feladatkörömből adódóan is. 2021. január 16-a óta vezetem az Innovációs és Technológiai Minisztériumon belül a körforgásos gazdaságfejlesztésért, klíma- és energiapolitikáért felelős államtitkárságot. Szeretném biztosítani továbbra is a bizottságot arról, hogy a jövőben is igyekszem személyes részvétellel támogatni az önök munkáját a szakbizottsági ülések folyamán.

A taxonómiarendeletről röviden, először a háttéréről szeretnék beszélni, utána arról, hogy hogyan néz ki maga a rendelet elfogadása eljárási szempontból, illetve magyar szempontból milyen kulcsfontosságú pontokat azonosítottunk be.

Alapvetően az elkövetkezendő években az uniós költségvetési ciklus tervezésénél is nagyon-nagyon fontos szerepet fog játszani a klímapolitika, a 2050-es klímasemlegességi célkitűzés teljesíthetősége, és ebbe a keretbe illeszkedik bele maga a taxonómiai rendelet is, amelynek a célja az, hogy a magánberuházások esetében is segítsen elő egy zöldítést, méghozzá azzal, hogy úgymond fenntartható technológiákat definiál a taxonómiarendelet, és ezután pedig ezek a technológiák sokkal egyszerűbben fognak tudni hozzájutni jelentős pénzügyi forrásokhoz. Ezt a keretet, ezt a célkitűzést tűzte ki maga elé az Európai Bizottság, amikor 2018-ban a taxonómiacsomaggal megjelent a jogalkotási javaslatok között.

Nagyon fontos, hogy ez alapvetően magánberuházásokra szólna, viszont a többi uniós forrás felhasználásánál is egyfajta mérceként kezdi el az Európai Unió használni a taxonómiarendeletben definiált, illetve rögzített technológiákat. Így alapvetően, amikor az uniós források elköltéséről is beszélünk, akkor látszik az a törekvés, hogy a taxonómiarendeletben definiált technológiák legyenek az irányadók, és alapvetően arra próbáljunk az uniós költségvetésből is költeni. Úgyhogy emiatt nagyon fontos ennek a rendeletnek a konkrét tartalma, nemcsak a magánberuházások általános ösztönzése miatt, hanem az uniós források irányítása miatt is.

Ahogy említettem, 2018-ban jelent meg a jogalkotási javaslatcsomag, és 2020. június 18-án fogadta el az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa magát a rendeletet, amiben bizonyos általános kritériumokat definiál arra vonatkozóan, ami alapján el lehet dönteni, hogy mi számít fenntartható technológiának. Itt alapvetően ilyen magas szintű kritériumok fogalmazódtak meg, hogy lényegesen járuljanak hozzá egy vagy több környezeti célkitűzéshez, ami az uniós politikákban definiálva van, illetve ne sértsék jelentősen egyik környezeti célkitűzést sem. Illetve az lett a kompromisszum, és úgy került elfogadásra maga a rendelet, hogy a későbbiekben az Európai Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktus keretein belül, delegált jogi aktusok keretein belül fogja a konkrét kritériumrendszert kidolgozni, ami alapján az egyes technológiákat be lehet sorolni, hogy megfelelnek-e ezeknek az elvárásoknak vagy nem. Jelenleg ebben a fázisban tartunk.

Nagyon sok delegált jogi aktussal dolgozik amúgy az Európai Bizottság, illetve az európai jogalkotás. Viszont, hogy ennyire politikai figyelmet is kapjon egy ilyen delegált jogi aktus, erre még nem sok ilyen példa volt, ugyanis az elmúlt időszakban, amikor a társadalmi egyeztetése folyt ennek a delegált jogi aktusnak, több mint 46 ezer észrevétel érkezett mindenféle szervezet és stakeholder részéről, ami, én azt gondolom, hogy a Bizottság várakozásait is messze-messze felülmúlta. Alapvetően ezeknek a beérkezett észrevételeknek az elemzése miatt is részben csúszik maguknak a delegált jogi aktusoknak az elfogadása, illetve az is látszik, hogy a vélemények nagyon-nagyon szerteágazóak és sokszor ellentmondásosak, amik beérkeztek az Európai Bizottság

részére. Úgyhogy nem lesz egy könnyű feladata az Európai Bizottságnak egy többé-kevésbé kompromisszumos listát összerakni.

Az Európai Bizottság egy szakértői csoportot állított fel magának a delegált jogi aktusban lévő lista és kritériumrendszer megvitatására. Ez a munkacsoport tavaly év végén kezdte el ismét a működését, és már azóta három alkalommal tárgyalta meg a tervezetet. Mi úgy tudjuk, hogy jelenleg még nincs kiforrott irány az Európai Bizottság oldaláról. Az említett nagyszámú észrevételek feldolgozása még jelenleg is folyik.

A tervezet kapcsán a magyar kormányzat részéről szeretnék most kiemelni pár fontos szempontot. Mi úgy látjuk, hogy horizontális szempontból vannak olyan típusú problémák a javaslatban, hogy a jelenlegi uniós szabályozásnál nagyon sok területen sokkal szigorúbb határértékeket tervez előírni a rendelet. Itt egy példát hadd említsek. A földgáz szerepe kapcsán a javaslat az, hogy gáztüzelésű erőművek esetében a szén-dioxid-kibocsátás, amit majd támogatni lehetne ebből a taxonómia-rendelet alapján, a jelenleg piacon elérhető legjobb technológia kibocsátásának az egyharmadánál kerüljön meghúzásra.

Jelenleg nincs olyan technológia, ami ezt a kritériumrendszert ki tudná elégíteni. Magyarul, ez azt jelenti, hogy alapvetően csak elgondolásszinten lehetne a földgáznak egyfajta áthidaló szerepet adni, viszont a gyakorlatban ez azt fogja jelenteni, hogy egy földgázalapú villamosenergia-termelő létesítmény sem kapja meg majd a fenntarthatósági címkézést úgymond az Európai Bizottság kritériumrendszere alapján.

Jól látjuk, hogy hiányzik a fokozatosság ebből a javaslatból, illetve az átmeneti technológiák esetén is nagyon korlátozó módon támogatná az új keretrendszer az előrehaladást. Ennek ellentételezéseként, illetve ellensúlyozásaként nagyon sok, több más tagállammal és szervezettel egyetértve mi a technológiai semlegesség megőrzését tartanánk egy nagyon-nagyon fontos területnek. Értelemszerűen nem széntüzelésű technológiákat szeretnénk ebből támogatni. Azonban mi úgy gondoljuk, hogy ahhoz, hogy 2050-hez el tudjunk jutni, egyfajta fokozatosságra mindenféleképpen szükség van, és ott, ahol a széntüzelésnek nagyon nagy hagyományai vannak, illetve az energiamixben a széntüzelés nagyon nagy szeletet jelent, nagyon nagy arányt tesz ki, fontos, hogy a széntüzelés helyett a gyorsan mozgósítható földgáz-technológiára át tudjunk állni, ugyanis ez már egy körülbelül 75 százalékos szén-dioxid-kibocsátást tud nagyon sok esetben elérni. Így például a Mátrai Erőmű esetében is a tervünk az lenne, hogy egy nagyon modern gáztüzelésű technológiára állítsuk át a Mátrai Erőművet, ezzel 75 százalékkal csökkentve a szén-dioxid-kibocsátást, ami igen, még mindig nem nulla, viszont ahhoz, hogy el tudjunk jutni majd valamikor a nullához, ezért egyfajta fokozatosságra van szükség.

Szeretném kiemelni továbbá az atomenergetika szerepét, ugyanis úgy látjuk, hogy egy átmeneti technológiaként definiálja az európai bizottsági keretrendszer az atomenergiát. Mi úgy látjuk, hogy atomenergia nélkül a 2050-es klímasemlegességi célok nem teljesíthetőek. Itt tagállamonként azért nagyon más kiindulóállapotok vannak, és nagyon máshogy néz ki az energiamix. Viszont Magyarország szempontjából, tekintettel arra, hogy energiaforrásokban szegény tagállam vagyunk, és az atomenergia eddig is egy nagyon stabil, olcsó villamosenergia-ellátást tudott biztosítani Magyarországon nulla százalékos szén-dioxid-kibocsátás mellett, mi úgy gondoljuk, hogy nagyon fontos az atomenergetikai kapacitások fenntartása és a Paks II.-projekttel a mostani kapacitások megőrzése a 2050-es időtávban is. Szeretnénk, hogyha az Európai Bizottság által támasztott kritériumrendszer ezt a jogot meghagyná a tagállamoknál, hogy a saját energiamixüket meg tudják határozni, és ne lehetetlenítse el indirekt módon sem az atomenergia alkalmazását.

Jelenleg az atomenergia fenntarthatósági szempontjainak a meghatározásában az Európai Bizottságnak egy kutatóközpontja, a közös kutatóközpont, a Joint Research

Centre az, amelyik dolgozik, és itt is a munka még folyamatban van, úgyhogy konkrét eredményekről egyelőre nem tudok beszámolni.

A földgáz kapcsán már említettem önöknek azt a nagyon fontos elvet, hogy átmeneti üzemanyagként a földgázt is fel tudjuk használni a klímasemlegességi célokhoz való eljutás folyamán, illetve szeretnénk például a gázvezetékeket is arra a jövőben majd alkalmassá tenni, hogy például hidrogén bekeverésével hidrogént is tudjunk a gázzal együtt szállítani. Jelenleg dolgozunk az úgynevezett hidrogénstratégia kidolgozásán, ami az elkövetkezendő pár hónapunk egyik főfeladata, és itt is szeretnénk egy magyar hidrogénstratégiával kijelölni azokat a területeket, amelyekben úgy látjuk, hogy Magyarország is komparatív előnyökkel be tud szállni az európai értékláncokba. Viszont úgy látjuk, hogy a jelenlegi bizottsági keret erre sem tesz lehetőséget, ugyanis a gázt teljes egészében mint egy átmeneti megoldást definiálja, viszont a hidrogénszállítás kapcsán értelemszerűen itt nem rövid távú projektekről beszélünk.

A megújulóenergia-termelés kapcsán is azt látjuk, hogy a technológiai semlegesség alapelve nem teljesen érvényesül. Különösen fontosnak tartanánk, hogy állandó villamosenergia-termelést lehetővé tevő megújuló technológiák, mint például a geotermia támogatása is lehetővé váljon a keretrendszerből, és a jelenlegi legutolsó tervezetek alapján ennek a biztosítását nem láttuk garantálni.

Ezen kívül még, az energetika területén kívül még a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás területein belül is további nagyon jelentős adminisztratív intézkedések kerülnének bevezetésre, aminek az adminisztratív költségei nagyon jelentősek, viszont ezeket én nem szeretném értékelni, ugyanis ezt inkább meghagynám majd az agrártárca reszortjában.

Nagyon röviden ennyit szerettem volna mondani a taxonómiairendelet aktuális állásáról, és várom a kérdéseket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak a rendkívül pontos és szakszerű beszámolóját. Megnyitom a vitát. Akinek kérdése van, véleménye van, elmondhatja, fölteheti. *(Jelzésre:)* Szél Bernadett képviselőtársam, tessék parancsolni!

Kérdések, vélemények

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm. Csak nem akartam tülekedni, de akkor vállalom. Köszönöm szépen, államtitkár úr, a beszámolót, és szeretném egy picit kiegészíteni azt, amit ön elmondott, mert szerintem ez a nukleáris irány kicsit egyoldalúan került bemutatásra itt az ön prezentációjában.

Ez egy olyan szabályozás, ami kifejezetten klímasemleges energiatermelési módokról ír, és valóban az a helyzet, hogy a Bizottság ezen a szervezeten keresztül vizsgálja, hogy vajon az atomenergia idetartozik-e vagy sem. Nagyon érdekes részei voltak ennek az anyagnak azok a kommentek, amik bekerültek hozzá valóban nagy számban. Az egyik komment szerint a jelentésben is ott van az a három probléma, amit a nukleáris energiával kapcsolatban beazonosítottak, és amit rendszerint én magam is szoktam emlegetni, és amit a Bizottság a jelentésben is emleget. Tehát azért fontos, hogy ez kommentben van, mert ez biztosan ott van már a Bizottságnál, és ezt ők véleményezik.

Az egyik az, hogy a kiégett fűtőelemek kezelésének nincs - és nem tudom, hogy mikor lesz - fenntartható módja. Ez igaz a még most termelő paksi atomerőművünkkel kapcsolatban is, hiszen ott egy sérült fűtőelem kivételével az összes többi a pihentetőmedencében várja, hogy csökkenjen a radioaktivitása, és egy hatalmas vita lenne Magyarországon, ha lenne erről társadalmi vita, hogy hol fogjuk elhantolni ezeket a fűtőelemeket. Milyen érdekes, hogy pont kedden volt az Országos Atomenergia

Hivatalnak egy elektronikus meghallgatása Paks II.-vel kapcsolatban, és úgy tudom, nem egy ember kérdezte meg, hogy a Paks II atomerőművi blokkokban felhasználandó fűtőelemeket majd hol fogják tárolni, hogyha kiégnek. Úgyhogy azt gondolom, hogy ez egy olyan kérdés, amire annak a kormánynak mindenképpen válaszolnia kell, amely még további atomerőművi kapacitásokat szeretne telepíteni Magyarországra, hiszen még azt se tudjuk, hogy a mostani hulladékunkkal mit csináljunk. Ezt valóban a Bizottságnak is meg kell fontolnia, mielőtt odaadja a fenntarthatósági bélyegzőt az atomenergiának.

A másik, amit megemlítenek, ez a nukleáris balesetek hatása, ami végül is örökre befolyásolja a bioszférát, vagy legalábbis ember számára felfoghatatlan hosszúságú időtávra. Ez is megkérdőjelezi azt, hogy vajon mennyire fenntartható az atomenergia.

Államtitkár úr is ezt a kifejezést használta, de ráadásul jelen időben beszélt erről, hogy az atomenergia klímasementes lenne vagy szén-dioxid-mentes energiatermelési mód lenne. Konkrétan magasabb a kibocsátása, mint a megújulóknak, mindenféle elemzés szerint. Jó, hát, amit a nukleáris lobbizás pénzeli, lehet, hogy ott van olyan jelentés, ami szerint nem, de független szervezetek szerint igen, ugyanis arra azért szeretném fölhívni a figyelmet a magam laikus közgazdász, szociológus módján, hogy az atomerőművek nem az égből pottyannak, hanem azokat felépítik, és utána le is kell bontani például. Említi a jelentés azt is, hogy minél gyengébb minőségű az uránérc, annál magasabb a kibocsátás. Tehát ha konkrétan akarjuk látni, hogy Paks II.-nek majd mennyi lesz például itt Magyarországon a szén-dioxid-kibocsátása, ahhoz választ kellene kapnunk arra a kérdésre, hogy milyen minőségű uránércet kívánnak felhasználni majd a blokkokban.

Ezt írják is ebben a kommentben, hogy a fenti három tétel teljesen egyértelmű, fordítom, tudományosan alátámasztott következtetése a jelentésnek, és valóban ez van, hogy a nukleáris ipar megjelent, és néhány tagország is, amely további befektetéseket tervez az atomenergiában, és megpróbálja elérni azt, hogy megváltoztassák ezt az álláspontot.

Én azt remélem a jelen és a jövő generációk érdekében és védelmében és az egész bolygó szempontjait figyelembe véve, hogy nem fogja a Bizottság a nukleáris energiát egy fenntartható energiatermelési módnak tekinteni. Egyben szeretném felhívni a figyelmet arra is, hogy a jelenlegi kormány is kapott olyan forgatókönyvet, amely az atomenergia fokozatos kivezetésével tudja Magyarországot ellátni. Nyilván ennek lenne föltétele, például az, hogy a magyar lakosság megkapja azokat a támogatásokat, amelyek segítségével kevesebb energiát fogyaszt ugyanazon tevékenységhez. Jelenleg ezt a segítséget a magyar lakosság nem tartja meg, sőt, tárca nélküli miniszter úrral olvastam is egy interjút, amiben mintha még annak örült is volna, hogy nő az energiafogyasztás. Ezt nem tartom egy helyes szemléletmódnak a XXI. században.

A földgázzal kapcsolatban pedig csak annyit szeretnék mondani, hogy ott is egy törekvés kell hogy legyen, hogy minél kevesebb földgázt használjunk, ez egyrészt Magyarországnak geopolitikai érdeke is. Másrészt ott is az a szigetelési program sokat tudna segíteni, amit a Fidesz az általam ismert utolsó választási programjában még 2010-ben megígért, hogy a lakossági épületállományban az évente 10 százalékos felújításával, nem tudom, 80 ezer munkahelyet teremt évente, vagy valami hasonló dolog volt a programban. Sajnos nem valósult meg a Fidesz 2010-es választási ígérete.

Most meg egy roppant izgalmas kérdés valóban, hogy mi történik a földgázpiacon, tekintve, hogy itt a Tigázból is mindjárt Opus Tigáz Gázhálózati Zrt. lesz, ugyanis Mészáros Lőrinc kezébe került a Tigáz is, és a Gazdasági Versenyhivatal döntése után március 31-ével ez a tranzakció véglegessé válik.

A Mátrai Erőművel pedig magam is sokat foglalkoztam, és próbáltam kalkulálni, hogy az adófizetőktől mennyi pénzt vettek el ezzel a tranzakcióval, amit, ha jól emlékszem, szenteste ellenjegyeztek az érdekeltek.

Tekintve, hogy ez egy szakbizottság, itt most ezzel megállok, de azért azt gondolom, mint ahogy a parlamentben nem lehet elválasztani a politikát a szakpolitikától, itt a bizottságban sem lehet, mert a magyar kormánynek az egyes lavírozása az európai politikák terén szorosan összefügg azzal, ahogyan a közpénzekkel lavíroznak Magyarország területén és a magyar választópolgárok zsebében.

Köszönöm, hogy meghallgatott, és kérem, rögzítsék azt, hogy az én véleményem az, amit itt elmondtam: nem szabad nukleáris energiát semmilyen módon fenntartható energiatermelési módnak nevezni, és hatalmas hiba lenne az Európai Közösség részéről, hogyha változtatna azon az állásponton, ami ezt az átsorolást lehetővé teszi a nukleáris energia számára. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Balczó alelnök úr a szó.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Képviselő asszony komoly megoldandó kérdéseket vetett föl az atomenergia használatával kapcsolatban Magyarországon, mindenekelőtt a nagy aktivitású nukleáris hulladék elhelyezése, amivel kapcsolatban nyilvánvaló, hogy célszerű pontosan végiggondolt megoldásig eljutni. Ugyanakkor a lakosság számára a nukleáris energiához való hozzáállást nagyban befolyásolja, szerintem negatívan, hogy erre még nem született döntés, amit persze nehéz sürgetni, de fontos lenne.

Amikor én a nukleáris energia fenntartásának fontosságáról beszélek, de hát itt nem arról van szó, hogy Magyarországon nincs atomerőmű, és kell-e létesíteni, nem arról van szó, hogy a kapacitást még növelni akarjuk; arról van szó, hogy az élettartam lejártakor fenn akarjuk-e tartani a jelenlegi nukleáris kapacitást.

Én, aki a szén-dioxid-kibocsátás, klímavédelem terén elkötelezett képviselő vagyok, jelenleg úgy látom, hogy Magyarország, mint ahogy sok más ország, nem tudná teljesíteni ezeket a kibocsátási elvállalásokat a jelenlegi nukleárisenergia-kapacitás nélkül. Természetesen lehetne és szükséges lenne akár a szélerőmű-kapacitást növelni. Azt tudom, hogy a kormányzatnak is elhatározott terve a napenergia fölhasználása a programjában, de én egyelőre nem hallottam még olyan energiamix-javaslatról, amely a jelenlegi atomerőmű-kapacitást ki tudná váltani.

Hadd térjek ki arra, amit nagyon sokszor hallok, hogy valójában, ha a teljes élettartamciklust nézzük, akkor az atomenergia nem is tekinthető tiszta energiának. Ezzel kapcsolatban én a plenáris vitában idéztem egy pontos tanulmányt, amit az Energia Világtanács hozott nyilvánosságra. Majd ezt követően a vitában azt a kritikát kaptam Tordai Bencétől, hogy én egy ilyen lobbiszervezetnek az adatait hozom ide ahelyett, hogy az IPCC adataival jönnék. Ezzel ő nem volt tisztában. Megnéztem, megkerestem, és a diagramokban pontosan ugyanazok az adatok szerepeltek, amit most ismertetni szeretnék, csak röviden.

Ez a tanulmány azzal foglalkozik, hogy mekkora egy adott primer energia közvetlen kibocsátása és teljes élettartamban való kibocsátása, az egység tonna-szén-dioxid-gigawattóra teljesítményre. Tudjuk, hogy a lignit nagyon-nagyon erőteljes, 360 a közvetlen, és 1000 fölött van az életciklusra. Ilyen a szén is. A földgáznak 200 a közvetlen, 4-500 a teljes életciklus. És most mondanám a napenergiát. A napenergia esetében 40 a közvetlen, és 100 tonna szén-dioxid/gigawattóra a teljes életciklusra. A szélenergia 20 a teljes életciklusra. A nukleáris energia 10 és 40. Tehát az életciklus alatt a napenergiának a kibocsátása több mint kétszerese a nukleáris energiáénak, a szélenergiáé pedig valóban fele, ez a 40 is nagyságrenddel kisebb, mint akár a földgáz.

Mindezt csak azért szerettem volna elmondani, hogy nyilván sok mindenben lehet, főleg a mi konkrét beruházásunkat kritizálni, de ha önmagában arról beszélünk, hogy a nukleáris energia valóban, ami természetesen nem megújuló energia, de tiszta energiának minősíthető-e, ezek az adatok azt támasztják alá, hogy igen. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, hogy van-e még kérdés. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem látok ilyen.

Tisztelt Államtitkár Úr! A beszámolójában ön is említette az európai zöldmegállapodást, aztán a kibocsátáscsökkentést, aztán a klímasemlegességet. Úgy vélem, hogy ezek önmagában véve is komoly áldozatot kívánnak a tagállamoktól, a tagállamok gazdasági szektoraitól és végső soron a tagállamok állampolgáraitól is. Az alkalmazkodási folyamat egyik állomása a szóban forgó javaslat is. Kérdezem államtitkár urat, hogy a régiós tagállamok mennyiben osztják a kormányzat megközelítését ebben a tekintetben.

Kérem államtitkár urat, hogy akkor válaszoljon a feltett kérdésekre. Tessék parancsolni!

Steiner Attila reflexiója

STEINER ATTILA államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Köszönöm szépen a szót. A klímasemlegességi célkitűzés kapcsán szerintem nagyon fontos azt tisztán látnunk, hogy mi az igazi célunk, és ha ténylegesen szeretnénk 2050-re egy klímasemleges kontinensen élni, akkor olyan keretrendszert kell teremtenünk, ami ezt reálisan meg is tudja valósítani. Alapvetően, amikor erről beszélünk, nemcsak a fenntarthatósági szempontok, amik nagyon fontos kritériumok, de emellett még figyelembe kell vennünk az ellátásbiztonsági és az árkérdést is, ugyanis ez mind a három egymásra hat. Ha nagyon meggondolatlanul csak egy irányba elmozdulunk, akkor az biztosan nem kívánt következményekkel bírna a másik két szempontra is. Úgyhogy fenntarthatóság, ellátásbiztonság és ár kérdése - ezt mind egy keretben kell kezelnünk.

Szerintem ebben a németországi példa is egy nagyon jó példa, ugyanis ott egyrészt a széntüzelésű erőművek lekapcsolása egy nagyon fontos cél, hogy a széndioxid-kibocsátását Németország tudja csökkenteni, viszont ezzel párhuzamosan Németország az atomenergia fokozatos kivezetése mellett is döntött. Én úgy látom, hogy itt alapvetően egyfajta célkonfliktus van, egyszerre túl sok mindent szeretnénk. Ez a német példa is pontosan erre világít rá, ugyanis a zöldenergia nagyon szépen fejlődik Németországban, viszont egyik pillanatról a másikra pont abban a fogyasztási pontban, ahol szükség van rá, az nem elérhető, ugyanis nem így épültek ki a villamosenergia-hálózatok Németországban. Nagyon komoly beruházás szükséges ahhoz, hogy az Északi-tengeren megtermelt megújuló energiát, a szélenergiaalapon megtermelt villamos áramot le tudják vinni Németország déli részére, ahol az ipari központok vannak, és jelenleg ezek a kapacitások nem állnak úgy rendelkezésre, hogy akadálymentesen tudjon áramolni az energia Németországon belül. Sőt, ezen még túl is mennék. Úgy áramlik le Észak-Németországból délre a villamos energia, hogy közben leterheli a szomszédos országokat, Lengyelországot, Csehországot és Ausztria rendszereit és a szomszédos országokon keresztül tud a déli iparterületekre eljutni.

Úgyhogy itt vannak olyan technológiai determinációk, illetve ellátásbiztonsági kérdések, amikre elsőre nem is gondol az ember, viszont a megvalósíthatóság szempontjából nagyon-nagyon fontosak. Én azt gondolom, hogy ezt kell, ezt a hármas kritériumrendszert kell mindvégig szem előtt tartani ahhoz, hogy tényleg egy olyan

strukturális átalakítást tudjunk véghezvinni, amit a nap végén a lakosság is támogatni fog, és nem egy négy-öttszörös villamosenergiaár-emelkedést kell elszenvednie.

Egyetértek képviselő asszonnyal, hogy nagyon fontos, hogy kevesebb energiát fogyasszunk. A földgázfogyasztásunk az utóbbi időszakban folyamatosan csökken, és szerencsére most már több forrásból is hozzá tudunk jutni a földgázhoz. De ennek ellenére szeretném azt kiemelni, hogy a tavalyi évben elfogadásra került az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer, ami idén már hatályos, és ez egy nagyon komoly strukturális átalakítást fog elindítani az energiahatékonysági piacon. Itt a végfogyasztói energiefelhasználást kell az energiaszolgáltatóknak elősegíteni különböző konstrukciókon keresztül, hogy egy ütemezés szerint a végfelhasználói energiafogyasztás csökkenni tudjon, és én azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos keret, ami elfogadásra került az előző évben és idéntől már hatályos is.

Az atomenergia életciklusa alatti szén-dioxid-kibocsátás kapcsán én azt gondolom, hogy pontosan, ami itt is elhangzott a vita során, ugyanezek az érvek megjelentek ebben a 46 ezer észrevételben, amit az Európai Bizottság is megkapott, és jelenleg pontosan ez a kihívás, amit az Európai Bizottság is valahogyan próbál kezelni, hogy akkor mi itt az igazság. Én azt gondolom, hogy amikor az életciklus-alapú kibocsátásról beszélünk, akkor ugyanúgy, a többi megújulóenergia-forrás esetében is beszélhetünk ugyanúgy kibocsátásról, mint az atomenergia esetében.

Azt viszont nem teljesen értettem képviselő asszonynál, hogy milyen szén-dioxid-kibocsátásra gondolt, amikor a paksi atomerőmű működése közbeni kibocsátásról beszélünk. Igenis a felépítés, illetve a lebontás kapcsán értelemszerűen lesz szén-dioxid-kibocsátás, és annak van egy környezeti terhelése. Amúgy azt szeretném kiemelni, hogy ennek a költségeinek a fedezésére pedig a Központi Nukleáris Alapba gyűjti előre a pénzt és felhalmozza a pénzt a „szennyező fizet” alapelv alapján az engedélyes.

Igen, a kiegészítő fűtőelemek kérdése nagyon fontos kérdés, amire az egész iparág nagyon nagy hangsúlyt fektet. Szeretnék a figyelmükbe ajánlani egy finnországi projektet, ahol egy gránittalajban alakítanak ki egy hosszú távú mélygeológiai tárolót, és ez egy nagyon-nagyon előrehaladott fázisban lévő projekt. Így ez egy mintát adhat arra, hogy más tagállamok is milyen technológia alkalmazásával és milyen szempontok megfontolásával tudnának előrehaladni annak érdekében, hogy megnyugtató módon lehessen hosszú távon is a kiegészítő fűtőelemek tárolását biztosítani.

A régiós tagállami álláspont kapcsán szeretném kiemelni, hogy a V4-országok nagyjából hasonló cipőben járnak, és az elmúlt időszakban is koordinált fellépést sürgettünk, illetve valósítottunk is meg a V4-tagállamokkal együtt. Itt több miniszteri egyeztetés, miniszteri levelek küldése az Európai Bizottság számára, nagyköveti egyeztetések, illetve magán az Európai Tanács vitáján is többször fölmerült a földgáz és a nukleáris energia szerepe. Azt gondolom, hogy a régiós álláspont nagyon jól ismert az Európai Bizottság előtt, és ezt a további szoros együttműködést kívánjuk fenntartani a jövőben is.

Úgyhogy, köszönöm szépen, remélem, tudtam válaszolni a kérdésekre.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak a beszámolóját. *(Dr. Szél Bernadett jelentkezik.)* Igen, tessék parancsolni!

DR. SZÉL BERNADETT (független): Igazából nem szerettem volna még egyszer hozzászólni, mert nincs olyan illúzióm, hogy ezen a bizottsági ülésen fogjuk azt a vitát lefolytatni, amit társadalmi, politikai és szakmai szinten külön-külön és valamilyen módon egyben is meg kellene tenni itt Magyarországon. De az én képviselőségem azért szorosan összekapcsolódik azzal, hogy 2014-ben teljesen váratlanul Moszkvába ment

Orbán Viktor, és Paks II.-vel tért haza. A mai napig nagyon furcsa érzéseim vannak akkor, amikor egyoldalú információkat hallok.

Úgyhogy egy dologra szeretnék most reflektálni, és megint szeretném kiegészíteni államtitkár úrnak a Központi Nukleáris Alappal kapcsolatos gondolatait, illetve mondatait, mert nem szeretném, hogyha bárkiben is olyan illúzió maradna, hogy az erőmű működésével párhuzamosan emelkedik az a forrás, ami ebben az alapban van. 2020-as adataink vannak a 2019-es pénzügyi évről. Abban a leszereléshez szükséges pénz ötödéről számolnak be, tehát annyi áll rendelkezésre jelenleg az alapban. Ez tehát tény.

És ami még egy nagyon érdekes helyzet, szeretném, hogyha azt is tudnák, hogy ha a mostani paksi blokkokat '32-37 között fokozatosan leállítják, akkor 3-4 évtizeden keresztül fogjuk leszerelni ezeket a blokkokat. Erre egy terv is van, úgy hívják, hogy leszerelési terv, és az RHK ezt szerette is volna aktualizálni, de nem sikerült, mert a közbeszerzésre senki sem jelentkezett.

Tehát azért, ha atomenergiáról beszélünk, én csak arra kérem önöket, hogy mindig gondoljanak abba bele, hogy mit hagyunk itt magunk után, és ez szerintem iszonyatosan fontos, főleg ebben a században. Úgyhogy én ezekkel a gondolatokkal szeretném befejezni a felszólalásomat, és ezt a vitát majd máskor, más körülmények között, azt gondolom, hogy fogjuk tudni folytatni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem államtitkár urat, kíván-e válaszolni rá.

STEINER ATTILA államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Köszönöm szépen. A Központi Nukleáris Alappal kapcsolatban az elkövetkezendő időszakban képviselő asszony is majd fogja látni, hogy egy új előterjesztéssel fogunk jönni a kormányzat oldaláról az alap értékállóságának biztosítása érdekében, már előrehaladott fázisban van ennek az előterjesztésnek az elkészítése.

Igen, amiről itt képviselő asszony beszélt, ez egész Európában egy kérdés, és én azt látom, hogy egy nagyon fontos új iparág lesz Európában az atomerőművek leszerelésének a kérdésköre. Azt gondolom, hogy ebben viszont nagyon fontos, hogy mi is megfelelő módon részesei tudjunk lenni ennek az új iparágnak, és itt próbáljunk meg minél nagyobb hazai hozzáadott értéket is adni, minél nagyobb hazai részvételt biztosítani, de ez még egy előttünk álló kérdéskör. Talán Németországban most a leginkább látható az, hogy elkezdik fokozatosan az atomerőműveket leszerelni, és ott is ez az iparág most kezdte el önmagát szervezni. Ez egy nagyon fontos terület lesz, ami magyar gazdasági, illetve ipari részvétel szempontjából is szerintem egy olyan terület, amire érdemes lesz majd a jövőben fókuszálnunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Még egyszer megköszönöm államtitkár úrnak a beszámolóját és a kérdésekre adott válaszait. Továbbra is elvárjuk majd a bizottságunk üléseire.

Tisztelt Bizottság! Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a soron következő üléseinkre előreláthatólag 2021. április 6-án, kedden délelőtt kerül sor szintén ebben a teremben.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen képviselőtársaim megjelenését. A bizottsági ülést bezárom. Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 47 perc)

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Földi Erika